

نیوار پیت

دوکتور کلاوس قہفتان

- ۱ -

- من ہر گوی نادمی و تیرو پر نہ نووم .
فہراشہ کہ نہ مہی ووت و قسہ کی ہی بپی و تاقہ تی نہ وشی
نہ بو سہری بوزہ رز بکاتہ وہ .
- بہ ختی خوتہ ، خوزگہم بہ تو وا دیارہ نلوچہ کہ تلان بی
دہنگہ !
- بی دہنگہ ! نلوچہ ی بی دہنگہ گواہ ملوہ ! . لای نیمہ
ہہ تا روژ باعہ باعی مہرومالایش لہ برین نایہت !
- وادیارہ خہو خوش ! ٹای !
نہ مہی ووت و ہر دوو دہستی بوزاسمان بہ رز کردہ وہ ،
لہ وہ نہ چوو لای نہ و خہ و خوش گرنگترین بہ خشندهیی بہ زدان
بیت . بویہ کہم جار ٹاوری لی دایہ وہ ، بوماوہ یہ کی کورت وہ کو
بیہوی لہ سہنگی بدات لئی وورد بویہ ، ہاشان بہ ہہ مان
ساردیہ وہ ووتی :
- نا ہیچ خہ و خوش نیم ، بہس نہ وہ یہ لہ جیاتی سہرم قاجم
نہ خہ مہ سہر سہرین ، گویچہ کشم بہ لوک نہ ناختم و دہم
نہ بہ ستم و چاویلکہ یہ کی رہشیش نہ خہ مہ سہر چاوہ کانم .
کہ سہر سامی نہ خوشہ کی دی ، زہر دہ خہ نہ یہ گ
لیوہکانی کشان و بہروون کردنہ وہ وہ ووتی : قاجم نہ خہ مہ
سہر سہرینہ کہ تا نہ وہ لہ خوم بگینم کہ ہن سہرو قاجیان
وہ گ یہ کہ ، دہمیشم نہ بہ ستم تا لہ لووتہ وہ ہہ ناسہ بدہم ،
چونکہ نہ گہر لووت ہہ ناسہ ی ہی نہ دہیت کاری چی یہ ؟
نہ خوشہ کہ بہ نہ بلہ قیہ وہ تیی رووانی ، ماوہ یہ کہ
وہ ستاو چاوہکانی نہ ترووکان ، لہ وہ نہ چوو ہول بدات تی
بگات و ہر سیاریگ بکات ، دووایی ووتی : ہہ مووی لہ سہر

عیادہ بھوکہ کہ ہولیکی تہنگ و دوو ژووری لہ و بھوکہ تر
بو ، لہ سہر بہ کیکیان نوو سہرابوو (ہزیشک) ، لہ و لاشی یہ وہ بہ
گہ بردہیی نوو سہرابوو (دوویسار) ، لہ و ہریشہ وہ وینہ یہ کہ
ہہ لواسرابوو ، تہ پ و توژ چلک روو خساری ہی نہ ہیشتبوو ،
لہ وہ نہ چوو سہری زہ لامیک بیت ہسماریکی گہ وریہ پیا
چہ قیبت . بویہ کی ناوہ ست خانہ کہش بہ راستی سہری گیز
نہ کرد . لہ و لاوہ یہ کہ دوو قہ نہ فہ دانرابوون ، نہ و ہندہ کوون
شکاوو دپاو بوون ہہر بوزہ وہ باش بسو کہس لہ سہری
دانہ نیشی . تہ پ و توژ بہ چوریک نیشتبوو ہولہ کی تاریک
کرد بوو و لہ گہل ہہ موو ہی ہہ لہینانیکدا شوین ہی ٹاشکرا دیار
بوو . لای دہرگا کہ وہ فہراشہ سمیل زلہ کہ بہ بی تاقہ تی قاجی
خستبووہ سہر یہ کہ ، بپی تہ لخہ نہ ستوورہکانی نہ و ہندہ ی تر
چاوہ بھوکہ زیرہ کہ و فیلاویہ کہ یان قولتر نیشان نہ دا ، کہ
نہ خوشہ کہ ہاتہ ژووری نہ و ہندہ بہ ساردیہ وہ ٹاوری لی
دایہ وہ ، نہ خوشہ کہ ی ناچار کرد بہر سیت : عیادہ ی دکتور
فلان ٹیرہ یہ ؟ - نا !

نہ مہی ووت گورچ سہری و ہر گیزاپہ وہ . گلوہی سہر
دیوارہ کہ لہ تاو تہ پ و توژ و ہن وزی نہ دا ، نہ خوشہ کہ وہ کو
بہ ہہ شتی دوزیبیتہ وہ گورچ دانیشٹ و ووتی : لہ تاو قہ لہ بالغیو
دہنگہ دہنگی دراوسینو ہوپنی ہولہ لیوہ لپہ لپی ٹوٹو موبیل ،
نابہ لی ساتیک بنووم و بچہ وینہ وہ ، سہر دیشہش ہہ ریاس
مہ کہ ، میوانی شہ و روزمہ ، کاکہ ہہر ... !

سهرم بهس چاويلکه بۆله چاوه نه کييت ؟

بزه که ی سهر ليو ی فهراشه که زياتر له چاران کشا ،
دانه کانی هم موویان ته واو بوون ، له وه نه چوون به دهست ریز
کراین . به هیواشی ووشه کانی جوو و وه لای دایه وه : تا
له خه وما کهس نه بینم . نه خوشه که داچله کی ، له وه نه چوو
هستی کردبی له گه ل شتیگدا دانیشتی ، یان هستی به وه
کردبی بئی رانه بویرز بویه خوی کو کرده وه به ته وسه وه
روتی : قسه کانت خوشن !

- قسه کانی من هه روازیینه ! نه ی نه گهر گویت
له قسه کانی جه نابی پزیشک بی چی نه لیت ؟

- نه ویش و مک تو قسه خوشه ؟

- کلکه هه ربلس مکه ، یه که سه عات قسه ی خوشت بو
نه کات ئینجا بینه سهر نه وه ی بفرموی دایکه نه !

- چی ؟

وه که گولله توپ له ده می هاته ده ری ، بی نه وه ی
بشله ژی ، له سهری روشت ووتی :

- بلی کراس ولفانیله که ت داکه نه !

هینستا له دووا ووشه دا بوو ، نه خوشه که هه ستا ،
جی شوینی دانیشته که ی دیلر بوو .

- بو کوی !

- بو ماله وه ... چلکه بوومه وه .

- ۲ -

چوبوه ژیری ، برژانه ته لئه نه ستورده کانی به رد
نه بوونه وه به داخه وه نزم نه بوونه وه ، نه ورژانه ی هاته وه یاد
له گه ل جه نابی پزیشکدا منال بوون و له قوتابخانه یارییان
نه کرد . ماموستاش (سهریکی پرله داخی راوه شانده) دهستی
نه دا به پشتیاو په نجه ی به ناو قزمه لکنه که پیدا نه هیناو
نه بیوت : له هه موویان زیره که تری ، له هه موویان زیره که
تری ! هه ژاری بکه ره پپه لکه یه که و پیاپاسه رکه وه هه رچه ند
بیری له و ماموستایه ی نه کرده وه یه که سهر چاوی بوئه وینه یه ی
ناو هوله که به رز نه کرده وه ، هه موو جار وای نه زانی نه و
که لله سهره ، سهری نه وه بزماری پیدا نه کوئن ، هه ر که
دهنگی کرده وه ی دهرگالکی بیست پری کرد به شریقه یه که دا ،

خیرا له سهر ناگردای نا ، نه خوشه که دانیشته ووتی :

- وا دیاره دهرزی بۆنه خوشه که ی ژورده وه نه کولینی !
ماموستا ، ببوره ، هه ژاری نه گهر په یژه دروست بکات
نه وه به ره و خواره وه نه بیات !

- ها .. نه لئی چی ؟

داچله کی وگورج وه لامیدایه وه : نا کاکه !

- وا دیاره پزیشکیکی بی هاوتایه ، له وانی تر ناکات ،
نه وانه ی یه که دهرزی نه کن به ده که سدا .

- نا .. کاکه ،

نه مه ی ووت و نیوه ناوردانیگ ناوری لی دایه وه ، خیرا
خستی به ناو ته رازووی چاوه قسوله زیره که کانیه وه و
له سهری روشت :

- جه نابی پزیشک ،

هه رچی بینه لای دهرزییه کی پیا نه کات .

- چی ؟ چون ؟ نه وه نه لئی چی !

- بهس چون دهرزییه که ، هه مووی نه باته ناومه وه ، تا سهر
نیسکی نه بات .

- شتی وانیه ، نه خوشی وا هه یه پئویستی به دهرزی نییه .

- نا ناموزا ، نه دهرزی خوی نه وه شینی .

- ناخر نابی ، کاکه نابی ، من زه غتم هه یه و زه غتیش
دهرزی ناوی

- دوینی کابرایه که هات ، زه غتی زور به رز بوو ، به لام
قورئان به هه قه یه که دهرزی پیا کرد ، قزیشکی نه و
قوربه سهره که پشته که شک لانی له له که .

نه خوشه که به دل خوشیه وه ووتی :

- دوور نییه ، بهس من زه غتم که مه .

- ته واو ناوری دایه وه ، دل خوشی یه که ی نه وه ندانه ناشرین
نه ینوان کانی به زمییه نه ته قاند ، به هیواشی ووتی :

- دهیسا به که وره یی خورا ئینجا دوو دهرزیت پیا نه کات .
نه خوشه که خوی که یانده دهرگا که .

- خوی که وره .

نه مه ی ووت و جاریکی تر سهری بو وینه که به رز
کرده وه . (نه مه له وولاخیشی بی مه سپین) . ماموستا
نه مه ی به جه نابی پزیشک له منالیدا نه ووت . به هیواشی له سهر

کورسییه که دانیشت ، هه تا بێی کرا قاجی راکیشا ، نه گه ر بێی بکرایه سه د نه و منده ی تر .. هه زار .. ملیون .. ملیار نه و منده ی تر رای نه کیشا ، تا نه گاته نه و شوینه ی نه وه نه هینی بیخاته سه رووی .

- ۳ -

ناوچه وانی وها هینابووه به گه ، نه وه نه بوو قزی له سه ر لووتی نه نیشی . که بو جاری سینه م ده رگا که کرایه وه ، به نه وه پری بێی تاقه تییه وه ناوپی دایه وه ، هه زی نه کرد که س ، هه یج مروفیک به دی نه کات ، نه یووست بیته به شینگ له دیواره چلکنه توژاوی په کان . نه خوشیکی به دی کرد ، وه که دوومه ل له سستی هاتبێی به ناخ و ئۆفه وه دانیشت . ده سستی برد شاقولیکی به ووی که هه لگرت (نه م جوړه شاقوولانه نه خرینه ناو سه که وه بو تکی کردنه وه ی ورگه و جه رگه و زراو) . نه خوشه که ماوه په که سه یری شاقووله که ی کردو ووتی : وا دیاره خانوو دروست نه که یت ؟

- پف ،

بێی نه وه ی لی بداته وه نه مه ی به قیزه وه ووت و دواویی له سه ری رویشت : نیمه مانان و خانوو دروست کردن ، پف ، خورا بکات له ژیرخانه که ده رمان نه که ن .

- وادیاره بو دکتوره ؟

لالیوی به ته وه سه خوار بوو : نه و ؟ چه ند سی خوار نه و مییه کی هه یه !

- نه ی نه م هاگ کردنه وه ی شاقووله ت بو چی په ؟

- بو جه نابیی دکتور ، هه ر که سینگ بیته لای له ده م و که روویه وه رایه لی نه کاته ناو سه کییه وه ، به وه ش نه خوشیه که ی بو ده رنه که وێ هه ستیکرد درو نه کات ، دلنیا بوو له وه ی جه نابیی پزشکی به و جوړه سه یری ناشکرا دیاره ، بو په رووی وه رگیږا .

به لام نه خوشه که سه ری سوورماو به نه و په یری گیل په وه تخی بووانی و دواویی ووتی : به س زور نه خوش هه ن پیوستیان به مه نی په !

- نه مه به جه نابیی پزشکی مه لی .. نه زانی ... ؟ نای خروایه

هه ر نه م نه خوشه ی نیسته له ژووره وه یه ، بو نه م نه خوشه ناچار بووم زه لامیک له ده ره وه به ینم ، به جوته گرتمان و جه نابیی پزشکی نه مه ی تووږدایه ناو سه کییه وه . یاخووا هه ر دوژمنم به و قوږبه سه ره بیته هه ر باسی هیلنج و پژمین و لیک مه که ، ناوو به ده م و لووتیا نه هاته خواری و وه که وولاخ نه بیرمان ، نه وه نه بوو چاوه گانی نه په نه ده ری . قوږبه سه ره له تاودا له هوش خوی چوو ، رهنگه نیسته هاتبیتنه وه سه ر خوی .

نه خوشه که به تر سه وه به زه حه مت خوی جوولاندو ووتی :

- نه مه بو من نییه ، من مایه سیریمه .

فه راشه که ده سیکیی به لووتیا هینا وه که بیه وێ ، بوئی ناو ده ست خانه که ی به لووتدا نه چوو ووتی :

- مایه سیری ؟ مایه سیریه ؟ با په زدان پال هشتت بیته ، ده ست نه ده م به قورناتا نه وسا له خواریشه وه بو ت رایه ل نه کات .

نه خوشه که هه ر نه وه ی بێی کرا خیرا راست بووه و رای کرد . پاش ماوه په گه پزشکی له ژووره که ی هاته ده ری . باویشکیکی بێی تاقه تی سه ر لیویدا بویشوو ووتی .

- نه گه روا بپروات ، نابووت نه یم ، تو بلی نه خوش نه مایی ؟ باشتره پای دوستی لی بگم .

نه مه ی ووت و به رووخساره پر که وجیتیه که په وه چوو ده ری .

فه راشه که خیرا راست بووه و گورجیتی په کی خیرا هه موو نه ندانه گانی له شی داگرت و ووتی :

- نابووت نه بی نابیی چش ، دای خه ، ده ی دایخه ، مه رج بێی له شوین ناوه که ی تو ناوی خوم هه لواسم ! بو نا ؟ نه توانم وه که تو ده رمان به نه خوشه کان بده م . خو نه گه ر مر دیشنه نه وه په زدان له و دنیا لی بوور دنیان هێی نه به خشیت .

سه یریکی وینه و که لله سه ره که ی کردو ده سستی برد چراکان بکوژینیتنه وه ، به لام له نا کاو وه ستاو به ره و ده رگا که رویشت .

۱۹۸۰ / ۱۱ / ۲۶